

Още посред път почувствах силно желание да се върна. Студът беше непоносим, а колкото по-високо в планината се изкачваше рейсът, толкова болките в ръцете и краката ставаха по-мъчителни. На последната спирка ни чакаше шейната, нарочно пристигнала, за да ни откара до почивната станция. Беше съвсем неудобно да се откажем от замислената екскурзия. Погледнах жегата си. Тя с характерната си любезност кимна с глава. Скорихме в шейната, един обикновен

радостен вик чух писък. Седалката се беше изместила и тя падна. Водачът спря конете, оправя седалката и отново потеглихме.
— Как ти се струва? Дали е толкова студено и у нас? — шепнешком ме попита след малко жена ми.
— Навсякъде е студено сега — успокоих я аз. — А знаеш ли как хапе на шията студ!
— Да, но колкото и да е студено, нашето небе е винаги синьо и слънцето блести!

Наздравица посред път

РАЗКАЗ

сандък на ски, пълен със слама и се настанихме на седалката. Конете потеглиха. Веднага реших, че няма да издържа. Имах чувството, че кръвата ми се вледе в нея. Боях се даже да си помисля за състоянието на жена си. Това беше първото ѝ пътуване на север. Притисках я колкото можех по-силно до себе си.

Пътеката беше доста стръмна и конете едва пристъпяха. До нас мълчаливо вървеше водачът. Той държеше дълга пръчка и от време на време леко ги докосваше. А на острите завой той буташе шейната с ръце и рамене. Шейната тогава леко се повдигаше и конете вървяха по-бързо...

Никакъв шум от никъде. Всичко застинало сковано.

Почувствавах, че ако още миг продължим така ще загинем. Скорих от шейната, взех сняг и замерих жегата си. Тя поиска да се запази, извъртя се, но вместо

Замълчах. Чуаствах необходимостта да отвлека мисълта ѝ. Знаех как замръзват хората. Стоят, усещат студа да ги пронизва, за нищо друго не мислят и желанието им за съпротива съвсем се залята.

— Я виж панделки по опашките на конете! — ѝ казах, показвайки двете големи розови панделки на опашките на животните.

— Да, представи си! За първи път виждам такова нещо.

Веднаж подхвърлил приказката започнах да се вглеждам в конете. Единият беше бял, а другият червен. Но толкова много си приличаха, като близнаци — и двата кокалести, пот струи от тях, тежко пристъпват, притиснати един до друг.

Домъчня ми. На един остър завой сякаш от шейната и започнах и аз да бутам.

— Защо са ония панделки? — попитах водача.

— А, панделките ли? Работа на внучка

та! Тя е една палавница само да я видиш...

— Внучката ли? — попитах учуден аз.
— Но ти сигурно нямаш повече от 40?

— Какво, четиридесет ли? — засмя се той. — Сложи още!

— Петдесет?

— Шейсет! — извика той, изтича напред, спря конете, извади от шейната черги и ги хвърли на потните им гърбове.

— Нека починат малко! Тежко им е! Но кажете на жена ви да се поразтъпче, ще ѝ замръзнат краката.

Жена ми скочи от шейната, накарах я да тъпче, потупах я силно по гърба, разтрих ръцете ѝ.

— Тя май не е навикнала на нашия студ? — забеляза той.

— Още колко път има? — попитах, като настаних отново жена си в шейната.

— Половината сме минали. Но от сега нататък е по-леко! На, увий ѝ краката! — и ми подаде кожухчето си.

— Не, не! — отказвах аз, но той настояваше. И сам постави кожуха си около краката ѝ.

— Мен не ме гледай! Аз съм балканския човек! И смуща конете. Тръгнах и аз до него.

— Извинете, но на какъв език си говорите? — попита ме той.

— На гръцки!

— А, разбрах! Десет месеца бях в Солун! Отидох през март 1943 година и се върнах през декември! Повикаха ме в резервата...

Започнах да превеждам, а той през цялото време ги наблюдаваше и се усмихваше. Лицето му беше необикновено мило, въпреки грубите черти, а очите му светкаха. Като свърших с превода, той продължи:

— Кажете ѝ още, че гърците са хубави хора! Гледаш денем жените отиват на работа със забрадки, само очите им се виждат, а вечерта, като тръгнат по улиците, погледнеш ги и те омагьосват!

— Сигурно имаш приятели — подхвърлих му аз.

— Приятели? Такова нещо нямаше там! Като влязохме в Солун, градът беше пуст като гробище! Навсякъде черни знамена! Нито един човек по улиците! Нито един! Горд, горд народ са гърците!

Стана ми драго.

— Как се казваш, другарю?

— Васил, а ти и другарката ти?
Отговорих. Той започна да обяснява, че имената ни приличали много на българските, че всъщност човек трудно би различил гърка от българина, все мургави и здравеняци. И изведнаж ме попита:

— А Манолис как е?

— Кой Манолис?

— Кой Манолис, а има ли друг Манолис? Манолис Глезос, героят — натърте ми каза той.

— Василе, да пијнем! Да пием за тебе, Василе — извадих една бутилка „Мексас“ от куфара, отворих я и му я подадох.

— Не, ти първо! — каза, — ти си гостенинът!

— Добър човек си ти, Василе!

Слезна и другарката ми от шейната, пи и тя две три глътки, поразмърда се, усмихна се.

Конете без товар вървяха сега по-леко.

— Я виж каква красива гледка! — казах жегата ми, като стигнахме до върха на пътеката.

Безкрайна гора се откриваше пред нас. Дърветата приличаха на чудни видения. Снегът така беше затрупал всичко, че пейзажът напомняше на море от ослепителна светлина. Слънцето блещеше над чистото синьо небе.

— Това е чудно, чудно! — с възхищение извика отново жена ми. Такава красота до сега не съм виждала!

Васил подразбра промяната в настроението ми и затаананика „Ей Балкан, ти роден наш“. Последвах го и аз. Мощният му глас ехтеше в леденото утро.

— Василе, хубава е вашата страна, юнак е вашият народ — провикнах се аз, след като свърши песента.

— Юнак е, юнак е! Каквото върши върши го с душа. Разведи жена си да погледа. А напролет...

Сега пътят слизаше надолу. Настаних ме се в шейната. И бай Васил седна на мястото си. Шейната тръгна. Сега тя летеше. Затворихме очи и силно се прегърнахме. Леденият вятър ни шибаше в лицата. Болките от студа отдавна вече бяха забравени. А звънци! О, ония звънци, като в приказките пригласяха на насърчителните подвиквания на Васил.

— Арпа, Арпа, Арпа!!!

Как не искахме, нито аз, нито жена ми да завърши оная чудна екскурзия.

ПАНОС ПЕОНИДИС

Рис.: С. ВЕНОВ

AD3.13